

Rotterdam, 14 december 2023

Aan de griffier van de gemeenteraad Rotterdam

Bestemd voor de Commissie Zorg, Welzijn, Cultuur en Sport op 10 of 17 januari 2024.

Geachte griffier en leden van de commissie

Op 10 of 17 januari staat het agendapunt "Boijmans moet open" geagendeerd, in verband met een door mij ingediend Burgerinitiatief. Helaas kan ik op die dagen niet aanwezig zijn om spreektijd in te vullen. Wel had ik al de door mij voorgenomen spreektijd opgeschreven.

De leden van uw commissie zijn ongetwijfeld al meer dan voldoende bekend met de problematiek rond de renovatie van Boijmans via notities, jaarverslagen en dergelijke. Daarom wilde ik de spreektijd gebruiken om vanuit een persoonlijke invalshoek te belichten wat museum Boijmans kan betekenen voor mensen in deze stad.

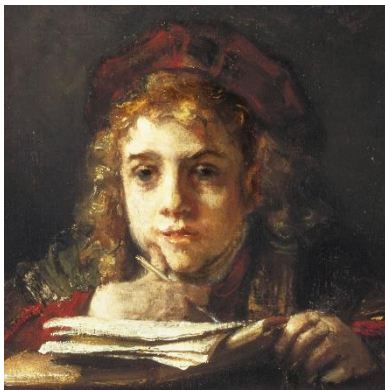
Bijgaand vind u de tekst van mijn voorgenomen spreektijd. Ik wens u veel leesplezier en alle wijsheid bij het bespreken van het Burgerinitiatief.

Ik zal zeker uw vergadering online volgen.

Met vriendelijke groet

Jannie Hommes

Rotterdam

Rembrandt, Titus aan de lezeaar, collectie Boijmans

Geachte leden van de gemeenteraad,

Als meisje uit Overschie, in 1967, zag ik nooit een kunstwerk, nooit een museum bezocht. Thuis hing het zigeunermeisje met de traan aan de muur. De leesmap was onze literatuur.

Maar met de middelbare school ging ik op mijn 15^e met de klas naar Boijmans.

Nog nooit was ik in zó een mooi gebouw geweest! Ik was helemaal onder de indruk. De entree met koper beslagen draaideur, de mooie intieme ronde hal erachter. Maar daarna . . . ik wist niet wat ik zag: De grote Dali tentoonstelling! De vreemde landschappen, de dromenwereld met rare samengestelde objecten. De verbeelding was hier aan de macht!

Dat moment in mijn leven zal ik nimmer vergeten. Ik ben geen museumvreter, geen kunstpaus, raakte wel geïnteresseerd in kunst door de vriendschap met een kunstenaar.

Soms als ik 's nachts niet kan slapen, denk ik terug aan al die keren dat ik nà Dali Boijmans bezocht.

De geweldige opening van de Surrealisme expo, de grafiek expo met tekeningen en etsen van Rembrandt in het tekenkabinet, het net waarin ik met een nichtje naar een video van Pipilotti Rist lag te kijken, en ga zo maar door.

In augustus 2018 bezocht ik met mijn geliefde Leo en zijn vriend Hassan, zijn vrouw Lisette (mede ondertekenaar van het burgerinitiatief) en hun twee jongens de expo van **Gelatin**. Nog onwetend dat Leo en Hassen in het jaar erna beiden zouden overlijden, volkomen onverwacht.

Maar wat een pret hadden we toen in de tentoonstelling in de Bodonzaal. Met aanstekelijk enthousiasme kozen we elk een handgemaakt pak. De jongens kozen jongenspakken met grote piemels. De dames ook. En ja Leo en Hassan wilden vrouw zijn. Op

een luchtige manier stelde deze presentatie thema's rond gender aan de orde en konden we later met de jongens daar een gesprek over voeren.

En altijd als je door de week in Boijmans was, klonk het gezellige geroezemoes van schoolklassen. Ze werden op verzoek met een bus van school opgehaald.

Boijmans is gesloten in 2019 en wanneer ze open gaat weten we niet. Kan zomaar nog 10 jaar duren.

Een hele generatie kinderen groeit in deze stad op zonder ons museum. Zij missen die ervaringen die ik hierboven beschrijf, en daarom ook een kans en referentiekader om ingewikkelde onderwerpen te kunnen toetsen, er grapjes over te maken, om schoonheid te onderscheiden van dagelijkse pulp van social media, de kans om stil te zijn en je ogen de kost te geven.

En natuurlijk missen veel meer mensen Boijmans: ook ondernemingen, instellingen, toeristen, dagjesmensen uit Nederland, buurgemeenten, kunstmecenas, kunstenaars uit Rotterdam. IEDEREEN mist Boijmans.

In het jaarverslag 2021 lees ik de missie van het museum:

*Door het koesteren, ondersteunen en vieren van de vrijheid van expressie door kunstenaars en het hebben van respect voor oude, nieuwe en controversiële ideeën, **willen we iedereen een uitdagend perspectief op de wereld bieden.** Wij verzamelen, onderzoeken, documenteren, conserveren en restaureren, alleen en met anderen, zeven eeuwen beeldende kunst en vormgeving. We voegen kennis en nieuwe inzichten toe **en programmeren vooruitstrevend met onze eigen collectie als uitgangspunt.** We bieden iedereen een waaier aan mogelijkheden om te grasduinen door de kunstgeschiedenis van de middeleeuwen tot nu. We verbinden, prikkelen verbeelding, geven inspiratie en stimuleren creativiteit.*

Van deze missie komt nu maar een deel terecht: namelijk niet *het programmeren uit eigen collectie*. Wat zijn de geboden alternatieven?

Werken uit de collectie worden o.a. in het Rijksmuseum getoond. Maar kunstwerken in Amsterdam bekijken is voor het gros van de Rotterdammers geen alternatief. Zij hebben geen mogelijkheden om naar Amsterdam te reizen en een duur kaartje te kopen voor het Rijks.

Het Depot is geinig, maar geen museum. Het is een depot en toeristentrekpleister. Niks mis mee, mag ook. Maar geen museum.

Boijmans Zuid is aardig. Samenwerken met de wijk. Maar ach dat doen zo veel kunstenaars, ateliers, projectruimten op Zuid. Goed, ook nodig. Maar geen museum.

Beste raadsleden, u heeft nu een kans om echt iets te betekenen. In 2024 zal de nieuwe Cultuurplan subsidie worden toegekend voor de periode 2025-2028. Ook aan Boijmans. De gemeente heeft het in handen om in de subsidievoorwaarden te verlangen dat het museum vanaf 2025 een alternatief heeft en in eigen stad deels open gaat.

Hoe? Ik kan daar alleen maar over fantaseren. Een deel van het gebouw dat niet gesloopt of veranderd gaat worden, in orde maken. Het mooie leegstaande pand van de voormalige Hema op Zuidplein geschikt maken. Het Schielandhuis, of welk ander gebouw dan ook in het centrum, huren en geschikt maken.

Geld? Ik heb de jaarrekeningen bestudeerd. Ingewikkelde materie. Mij lijkt dat het natuurlijk niet zo kan zijn dat de subsidie van 9 miljoen per jaar opgaat aan personeel, aan het Depot en opbouwen van reserves. Een deel van de missie van Boijmans, namelijk *“het vooruitstrevend programmeren met onze eigen collectie”* zal ook van dat geld betaald moeten worden.

Artistiek? Sinds het vertrek van Sjarel Ex mist Boijmans een artistiek directeur. Misschien dat door dit gemis een niet meer krachtige intentie wordt geambieerd om de collectie in eigen stad te tonen? Hoe dan ook, het aantrekken van een tijdelijk artistieke leiding, die als opdracht krijgt een plan te maken om gedurende 5 jaar tentoonstellingen uit eigen collectie samen te stellen, kan dit ter hand nemen.

Ik spreek de hoop uit dat de gemeente Rotterdam, de raad en het college, het grote belang inzien van en gedeeltelijke openstelling van ons museum. Dank voor uw aandacht.

Jannie Hommes